

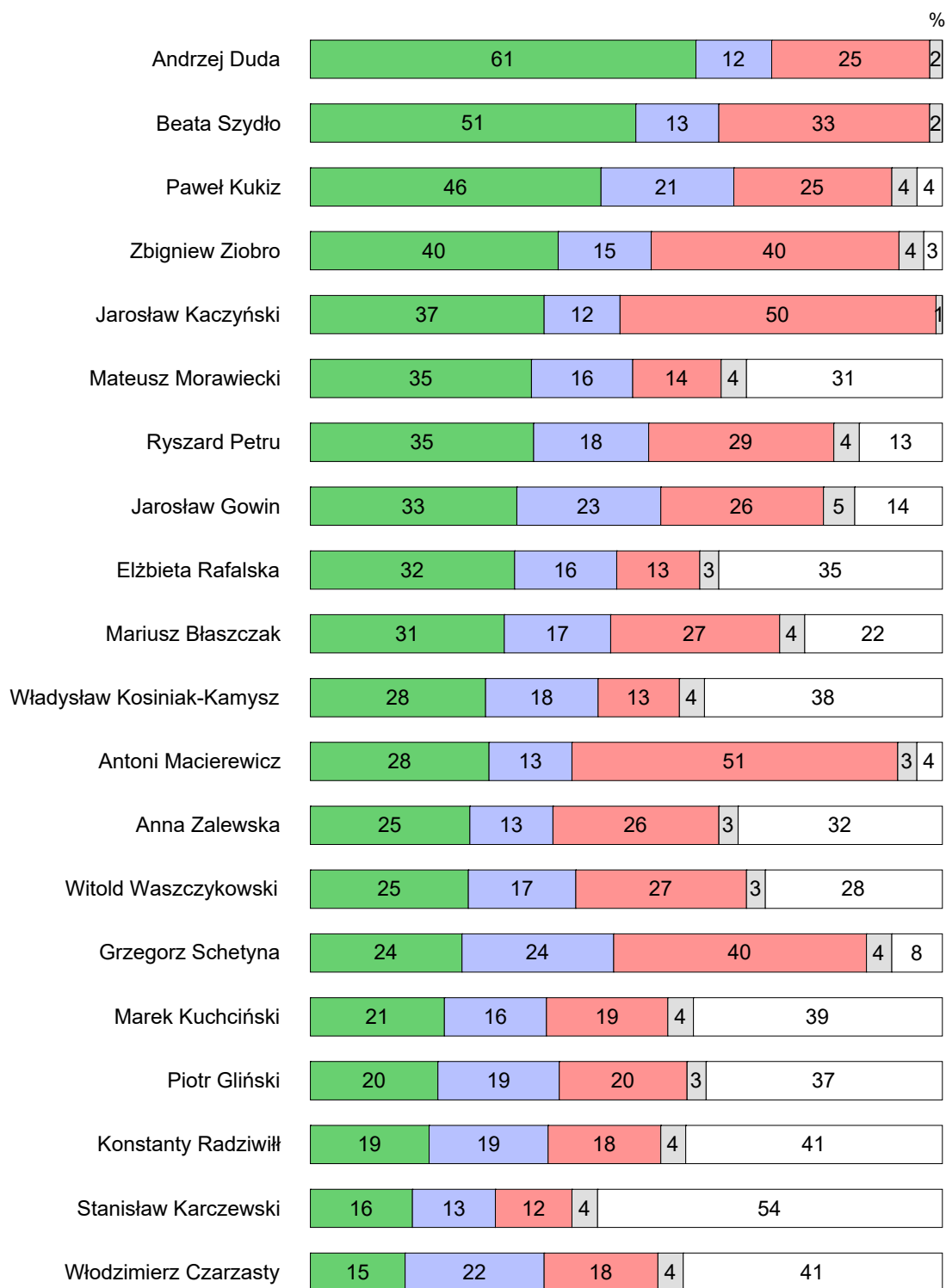
Zaufanie do polityków w listopadzie

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

■ Zaufanie
 ■ Obojętność
 ■ Nieufność
 ■ Trudno powiedzieć
 ■ Nieznajomość

Listopad¹ nie przyniósł zmian w czołówce rankingu zaufania do polityków. Tak jak dotychczas, politykiem, któremu Polacy najbardziej ufają, pozostaje prezydent Andrzej Duda. Zaufanie do głowy państwa deklaruje 61% ankietowanych, a więc nieznacznie mniej niż miesiąc temu (spadek o 1 punkt procentowy), nieufność zaś wyraża co czwarty ankietowany (25%). Notowania prezydenta nadal utrzymują się na dość wysokim poziomie i są nieco lepsze od jego ocen przeciętnie rejestrowanych w pierwszej połowie tego roku.

Natomiast nietrwąły okazał się odnotowany w ubiegłym miesiącu wzrost zaufania do premier Beaty Szydło. Szefowa rządu niezmiennie zajmuje drugie miejsce na liście najczęściej obdarzanych zaufaniem przedstawicieli sceny politycznej, jej listopadowe notowania nie są już jednak tak rekordowo wysokie jak te z października, lecz zbliżone do dobrych, choć nie najwyższych ocen z września br. Zaufanie do szefowej rządu deklaruje nieco więcej niż co drugi badany, a brak zaufania – jedna trzecia spośród nich (33%).

Na trzeciej pozycji listopadowego rankingu, nadal z niemal identycznym jak w poprzednich miesiącach wynikiem, lokuje się Paweł Kukiz. Liderowi ruchu Kukiz'15 ufa 46% ankietowanych, u co czwartego z badanych jego osoba budzi nieufność (25%).

W listopadzie, trochę rzadziej niż w październiku, z zaufaniem badanych spotyka się zajmujący czwartą pozycję na naszej liście Zbigniew Ziobro. Ufa mu 40% ankietowanych i tyłu samo wyraża brak zaufania do szefa resortu sprawiedliwości (40%).

Pierwszą piątkę najczęściej obdarzanych zaufaniem polityków zamyka prezes PiS Jarosław Kaczyński. Tak jak w październiku, zaufanie do lidera rządzącej partii zadeklarowało 37% ankietowanych, niezmiennie jednak znacznie liczniejszą grupę stanowią osoby, które mu nie ufają (50%).

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (318) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 4–13 listopada 2016 roku na liczącej 1019 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1. Stosunek do polityków w listopadzie 2016

	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	XI '16	Różnica od X '16	XI '16	Różnica od X '16		
	w procentach					
Andrzej Duda	61	-1	25	0	12	0
Beata Szydło	51	-6	33	2	13	0
Paweł Kukiz	46	-1	25	-2	21	4
Zbigniew Ziobro	40	-4	40	3	15	3
Jarosław Kaczyński	37	0	50	1	12	0
Ryszard Petru	35	0	29	-3	18	13
Mateusz Morawiecki	35	-1	14	0	16	31
Janusz Gowin	33	-2	26	0	23	14
Elżbieta Rafalska	32	-2	13	1	16	35
Mariusz Błaszczak	31	-2	27	-1	17	22
Władysław Kosiniak-Kamysz	28	-1	13	0	18	38
Antoni Macierewicz	28	-2	51	-1	13	4
Anna Zalewska	25	0	26	1	13	32
Witold Waszczykowski	25	-1	27	-2	17	28
Grzegorz Schetyna	24	-3	40	1	24	8
Marek Kuchciński	21	1	19	0	16	39
Piotr Gliński	20	0	20	-1	19	37
Konstanty Radziwiłł	19	-1	18	-3	19	41
Stanisław Karczewski	16	0	12	-2	13	54
Włodzimierz Czarzasty	15	0	18	-2	22	41

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie. Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli ktoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od - do -5, obojętność – 0.

W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi.

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskaźniki respondentów według terminów badań														
	2015				2016										
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach														
M. Błaszczak	-	-	18	20	23	22	30	31	29	28	31	33	33	33	31
W. Czarzasty	-	-	-	-	-	15	15	17	18	15	14	13	17	15	15
A. Duda	55	56	55	52	56	56	59	58	57	58	62	64	59	62	61
P. Gliński	-	-	13	16	18	17	24	21	23	-	23	21	20	20	20
J. Gowin	27	25	29	30	27	29	33	35	31	29	32	33	32	35	33
J. Kaczyński	32	31	32	30	34	33	36	36	32	36	37	37	37	37	37
S. Karczewski	-	-	-	8	-	-	15	15	17	15	15	16	16	16	16
W. Kosiniak-Kamysz	-	-	22	25	25	23	31	31	33	27	27	28	29	29	28
M. Kuchciński	-	-	-	13	14	16	21	19	20	18	19	20	20	20	21
P. Kukiz	38	38	44	45	45	49	52	51	45	44	48	47	47	47	46
A. Macierewicz	-	16	19	22	26	26	28	28	27	27	30	30	29	30	28
M. Morawiecki	-	-	-	18	22	24	31	28	29	28	33	32	30	36	35
R. Petru	20	23	30	39	37	36	39	41	39	33	33	33	33	35	35
K. Radziwiłł	-	-	-	-	-	-	-	21	20	20	22	22	21	20	19
E. Rafalska	-	-	-	-	6	11	24	29	26	-	29	29	28	34	32
G. Schetyna	35	37	33	32	32	31	32	30	31	26	25	25	29	27	24
B. Szydło	37	39	43	46	49	49	52	52	48	50	54	55	50	57	51
W. Waszczykowski	-	-	-	16	19	22	31	28	27	26	30	28	30	26	25
A. Zalewska	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	21	23	25	25
Z. Ziobro	30	28	29	31	35	33	39	40	-	36	42	42	43	44	40

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań														
	2015				2016										
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach														
M. Błaszczak	-	-	20	23	22	20	29	29	28	26	24	24	29	28	27
W. Czarzasty	-	-	-	-	-	21	20	17	20	18	17	19	19	20	18
A. Duda	21	20	19	30	28	27	28	29	30	27	24	24	29	25	25
P. Gliński	-	-	14	20	22	19	22	21	23	-	18	19	22	21	20
J. Gowin	26	28	25	28	30	28	27	27	28	29	26	26	29	26	26
J. Kaczyński	50	50	49	53	49	50	49	48	53	49	47	47	49	49	50
S. Karczewski	-	-	-	6	-	-	11	11	13	12	10	11	13	14	12
W. Kosiniak-Kamysz	-	-	7	11	12	14	15	12	14	11	13	13	12	13	13
M. Kuchciński	-	-	-	16	17	14	16	18	21	18	18	18	23	19	19
P. Kukiz	28	30	27	27	28	25	25	22	27	26	24	25	24	27	25
A. Macierewicz	-	53	55	55	50	45	49	50	51	49	48	48	50	52	51
M. Morawiecki	-	-	-	7	8	9	9	9	10	12	11	11	16	14	14
R. Petru	13	16	14	18	26	26	27	28	29	31	31	29	30	32	29
K. Radziwiłł	-	-	-	-	-	-	-	11	12	18	12	13	18	21	18
E. Rafalska	-	-	-	-	5	10	13	12	13	-	11	11	14	12	13
G. Schetyna	23	21	24	27	32	32	34	35	34	40	41	40	36	39	40
B. Szydło	29	30	27	33	31	33	33	32	35	32	29	29	34	31	33
W. Waszczykowski	-	-	-	12	18	17	24	25	26	24	21	20	24	29	27
A. Zalewska	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	13	19	25	26
Z. Ziobro	39	40	41	44	39	39	39	38	-	38	38	36	39	37	40

Nieznacznie mniejszym zaufaniem niż prezes PiS cieszą się wicepremier, minister rozwoju i finansów Mateusz Morawiecki oraz lider Nowoczesnej Ryszard Petru (po 35% deklaracji zaufania i odpowiednio 14% i 29% wskazań negatywnych), a na kolejnych miejscach – z zaufaniem mniej więcej jednej trzeciej badanych – lokują się: wicepremier, szef resortu nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin (33% deklaracji zaufania i 26% nieufności), minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska (32% deklaracji zaufania i 13% nieufności) oraz szef MSWiA Mariusz Błaszczak (31% deklaracji zaufania i 27% nieufności).

Na nieco niższym poziomie kształtuje się zaufanie do szefa PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza i Antoniego Macierewicza (po 28% deklaracji zaufania i odpowiednio 13% i 51% deklaracji nieufności). Co czwarty badany ufa szefowi MSZ Witoldowi Waszczykowskiemu, minister edukacji narodowej Annie Zalewskiej (po 25% deklaracji zaufania i odpowiednio 27% i 26% deklaracji nieufności) oraz szefowi PO Grzegorzowi Schetyń (24% deklaracji zaufania i 40% nieufności). Mniej więcej po jednej piątej pozytywnych wskazań uzyskują marszałek Sejmu Marek Kuchciński (21% deklaracji zaufania i 19% opinii negatywnych) oraz wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński (po 20% deklaracji zaufania i nieufności) oraz minister zdrowia Konstanty Radziwiłł (19% ocen pozytywnych i 18% negatywnych).

Poniżej tej granicy, mniej więcej jednej piątej pozytywnych wskazań, lokują się już tylko dwaj politycy – najslabiej identyfikowany spośród uwzględnionych w badaniu marszałek Senatu Stanisław Karczewski (16% deklaracji zaufania i 12% nieufności) oraz lider SLD Włodzimierz Czarzasty, polityk również stosunkowo słabo rozpoznawany i postrzegany dość ambiwalentnie – niewiele rzadziej budzący zaufanie (15%) niż nieufność (18%), najczęściej jednak spotykający się z obojętnym nastawieniem badanych (22%).

Spośród polityków uwzględnionych w badaniu, największą nieufność budzą szef MON Antoni Macierewicz (51%) oraz prezes PiS Jarosław Kaczyński (50%). Relatywnie dużo negatywnych emocji wywołują także Grzegorz Schetyń i Zbigniew Ziobro (po 40% deklaracji nieufności). Wobec pozostałych polityków nastawienie takie żywnie jest już wyraźnie rzadziej i odsetki negatywnych ocen nie przekraczają jednej trzeciej wskazań. Co trzeci respondent nie ufa premier Beacie Szydło (33%), a nieco mniej – liderowi Nowoczesnej Ryszardowi Petru (29%).

Z kolei do polityków, którzy stosunkowo najrzadziej spotykają się z nieufnością badanych, zaliczają się nierozpoznawany przez ponad połowę respondentów marszałek

Senatu Stanisław Karczewski (12% deklaracji nieufności) oraz lepiej znani, ale przede wszystkim bardzo dobrze odbierani przez rozpoznające ich osoby: Władysław Kosiniak-Kamysz, Elżbieta Rafalska (po 13% negatywnych wskazań) oraz Mateusz Morawiecki (14%). W ocenach tej trójki polityków zaufanie ponad dwukrotnie przeważa nad nieufnością.

Listopad nie przyniósł znaczących zmian w społecznym odbiorze większości przedstawicieli naszej sceny politycznej. Żaden z polityków uwzględnionych w badaniu nie zyskał znacząco na zaufaniu społecznym. Relatywnie największą zmianą jest korekta październikowych notowań premier Beaty Szydło. Po wyjątkowo dobrych ocenach w październiku, w listopadzie zaufanie do szefowej rządu zmalało (spadek o 6 punktów i wzrost nieufności o 2 punkty) i jej notowania powróciły do poziomu z września br.

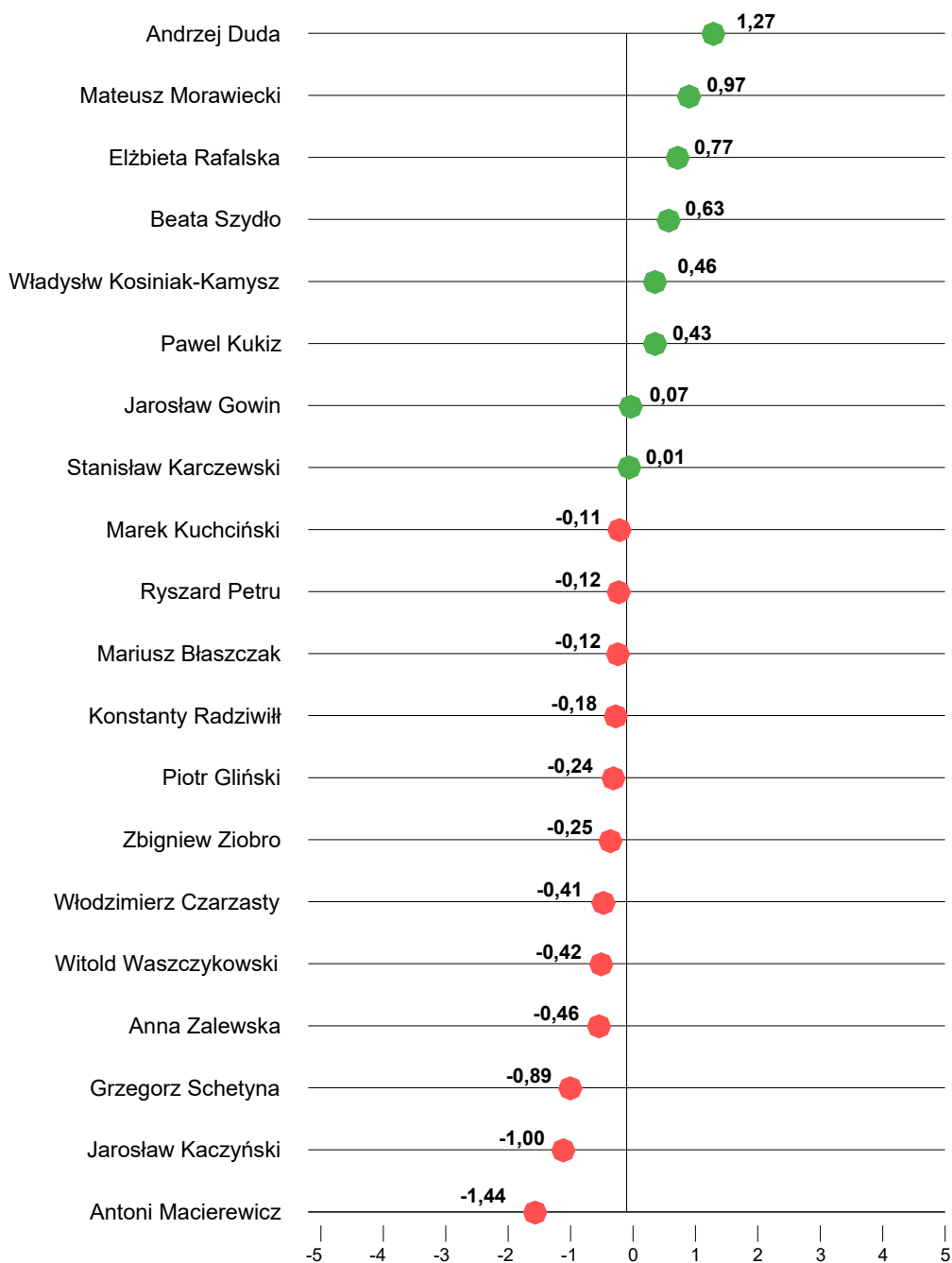
Trochę gorsze niż w październiku okazały się ponadto oceny ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry. Odsetek badanych darzących go zaufaniem zmniejszył się o 4 punkty procentowe i jednocześnie nieznacznie przybyło ankietowanych mających doń negatywne nastawienie (wzrost nieufności o 3 punkty).

Minimalne, utrzymane w granicach błędu pomiaru, zmiany w poziomie zaufania i nieufności rejestrujemy ponadto w przypadku szefów głównych ugrupowań opozycyjnych – lidera Nowoczesnej Ryszarda Petru, któremu w stosunku do października ubyło nieco przeciwników (spadek nieufności o 3 punkty procentowe) oraz szefa PO Grzegorza Schetyny, który w równie niewielkim stopniu stracił na zaufaniu społecznym (spadek o 3 punkty).

ŚREDNIE OCEN

W naszym pytaniu badani oceniają poszczególnych polityków posługując się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty określić można z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako bardzo duże zaufanie (+5). Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania i nieufności. Prezentowane były łączne odsetki badanych wyrażających zaufanie (wskazania punktów od +1 do +5), obojętność (0), nieufność (od -1 do -5) wobec poszczególnych polityków, a także stopień ich nieznaności, które odnosiły się do ogółu badanych. Natomiast średnia ocen jest syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia znajomości poszczególnych polityków.

RYS. 1. ZAUFAŃIE DO POLITYKÓW W LISTOPADZIE 2016 – ŚREDNIE NA SKALI OD -5 „GŁĘBOKA NIEUFNOŚĆ” DO +5 „PEŁNE ZAUFAŃIE”

Podobnie jak w ubiegłych miesiącach, pierwsze miejsce na liście najlepiej ocenianych polityków zajmuje prezydent Andrzej Duda (średnia ocen wynosi 1,27). W ocenach prezydenta zaufanie blisko dwuipółkrotnie przeważa nad nieufnością. Drugą co do wartości średnią ocen uzyskał wicepremier Mateusz Morawiecki (0,97), który w listopadzie wyprzedza w tej klasyfikacji minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbietę Rafalską (0,77). Do grona dobrze postrzeganych polityków, w ocenach których znacząco przeważają noty pozytywne, zaliczają się jeszcze premier Beata Szydło (0,63) i – w dalszej kolejności – Władysław Kosiniak-Kamysz (0,46) i Paweł Kukiz (0,43).

Dodatnią średnią ocen, bliską już jednak wartości środka skali (0), a więc wskazującą na niemal całkowite równoważenie się pozytywnych i negatywnych nastawień, mają Jarosław Gowin i Stanisław Karczewski (średnie ocen wynoszą odpowiednio 0,07 i 0,01).

W przypadku pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków bilans ten jest już raczej niekorzystny.

Nieufność przeważa nad zaufaniem – choć nadal raczej w niewielkim stopniu – w społecznych ocenach Marka Kuchcińskiego, Ryszarda Petru, Mariusza Błaszczaka, Konstantego Radziwiłła oraz Piotra Glińskiego i Zbigniewa Ziobry (średnie ocen w granicach od -0,11 do -0,25). Wyraźnie niekorzystnie wypada bilans ocen Włodzimierza Czarzastego, Witolda Waszczykowskiego oraz Anny Zalewskiej (średnie w granicach od -0,41 do -0,46). O zdecydowanie krytycznym podejściu i bardzo już niekorzystnym wizerunku można natomiast mówić w przypadku Grzegorza Schetyny (-0,89), Jarosława Kaczyńskiego (-1,00), a zwłaszcza Antoniego Macierewicza (-1,44).

Porównanie październikowych i listopadowych średnich ocen świadczy o tym, że żaden z polityków uwzględnionych w kolejnych pomiarach nie zyskał, ani nie stracił znacząco w ocenie badanych. Różnice średnich ocen okazały się nieistotne statystycznie.

Tabela 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmian)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	X '16	XI '16	Różnica*
Włodzimierz Czarzasty	-0,63	-0,41	0,22
Marek Kuchciński	-0,33	-0,11	0,22
Piotr Gliński	-0,41	-0,24	0,17
Witold Waszczykowski	-0,58	-0,42	0,16
Ryszard Petru	-0,25	-0,12	0,13
Stanisław Karczewski	-0,10	0,01	0,11
Konstanty Radziwiłł	-0,24	-0,18	0,06
Paweł Kukiz	0,42	0,43	0,01
Mateusz Morawiecki	0,96	0,97	0,01
Andrzej Duda	1,27	1,27	0,00
Mariusz Błaszczak	-0,11	-0,12	-0,01
Jarosław Gowin	0,11	0,07	-0,04
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,51	0,46	-0,05
Beata Szydło	0,70	0,63	-0,07
Grzegorz Schetyna	-0,79	-0,89	-0,10
Jarosław Kaczyński	-0,87	-1,00	-0,13
Anna Zalewska	-0,32	-0,46	-0,14
Antoni Macierewicz	-1,27	-1,44	-0,17
Zbigniew Ziobro	-0,01	-0,25	-0,24
Elżbieta Rafalska	1,05	0,77	-0,28

* Wszystkie różnice średnich ocen są nieistotne statystycznie na poziomie 0,05

Największym zaufaniem Polaków niezmiennie cieszy się prezydent Andrzej Duda. Na kolejnych miejscach tego rankingu lokują się premier Beata Szydło i Paweł Kukiz. Biorąc pod uwagę średnią ocen można powiedzieć, że wyraźnie pozytywne notowania mają jeszcze wicepremier, minister rozwoju i minister finansów Mateusz Morawiecki oraz minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska. Zaufanie przeważa nad nieufnością także w ocenach lidera PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza. Największą nieufność budzą z kolei minister obrony narodowej Antoni Macierewicz oraz lider rządzącej partii Jarosław Kaczyński.

Listopad nie przyniósł znaczących zmian w dotychczasowych notowaniach polityków. Po odnotowanym w październiku wzroście, do poziomu z września powróciły oceny premier Beaty Szydło. Warto jednak zauważyć, iż zarówno październikowa poprawa, jak i listopadowy spadek, miały słabe natężenie i nie zaważyły w stopniu istotnym statystycznie na całościowym bilansie ocen szefowej rządu. Niewielkie i nieistotne ze statystycznego punktu widzenia okazały się także niekorzystne zmiany w listopadowych ocenach Zbigniewa Ziobry, obserwowane na poziomie zagregowanych deklaracji zaufania i nieufności.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA